

Sygn. akt II C 198/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. Wydział II Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Banko

Protokolant: Tomasz Bałys

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 listopada 2015r. w R.

sprawy z powództwa G. S.

przeciwko Radio (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda G. S. na rzecz pozwanej Radio (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zawrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Katarzyna Banko

Sygn. akt II C 198/15

UZASADNIENIE

Powód G. S. domagał się zasądzenia od pozwanej Radia (...) Sp. z o. o. w R. kwoty 2.700 zł tytułem odszkodowania za naruszenie praw autorskich oraz zasądzenia od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że powód w dniu 22 lipca 2012r. wykonał zdjęcie T. W. (1), który złowił w Z. suma o rekordowych rozmiarach. Kilka dni później jego zdjęcia zostały zamieszczone na portalu internetowym www.radio90.pl oraz portalu facebook. Powód zwrócił się do pozwanej o zapłatę zadośćuczynienia za naruszenie jego praw autorskich. W odpowiedzi pozwana wskazała, że otrzymała zdjęcia od T. W. (1), za jego zgodą do upublicznienia ich. Wysokość zadośćuczynienia ustalono na podstawie art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych tj. trzykrotność należytego wynagrodzenia. Koszt jednego zdjęcia powód ustalił na kwotę 150 zł, udostępnione zostały 3 zdjęcia na portalu informacyjny oraz 3 zdjęcia na portalu facebook (6x150x3).

Na rozprawie w dniu 29 września 2015r. powód wskazał, że w sytuacji gdyby art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych nie mógł stanowić podstawy rozstrzygnięcia to podstawą prawną roszczenia jest art. 361 kc w zw. z art. 415 kc.

W odpowiedzi na pozew pozwana Radio (...) Sp. z o. o. w R. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych. W uzasadnieniu wskazano, na stronie internetowej został zamieszczony materiał redakcyjny z wywiadu przeprowadzonego z T. W. (1). Ilustrację materiału

stanowiły zdjęcia, które zostały dostarczone przez T. W. (1) za pośrednictwem poczty e-mail celem zamieszczenia ich w artykule jako ilustracji obrazującej złowienie rekordowej długości suma. Informacja ta została również zamieszczona pod linkiem na oficjalnej stronie Radia 90 facebook. Pozwana odmówiła uznania roszczenia powoda albowiem nie wykazał on prawa do powyższych zdjęć, a nadto publikacja zdjęć w artykule znajdowała podstawę w przepisach ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód wraz z żoną prowadzi działalność gospodarczą w R. - sklep wędkarski A. oraz sprzedaż internetową, są przedstawicielami marki tego sprzętu wędkarskiego na terenie kraju. Działalność gospodarcza zarejestrowana jest na żonę powoda. W. W. jest testerem sprzętu wędkarskiego, którego dystrybutorem jest powód. W dniu 22 lipca 2012r. T. W. (1) w Z. złowił suma o rekordowym wymiarach i poinformował powoda, o tym zdarzeniu. Na miejsce połowu przyjechał powód, gdzie zważono złowionego suma, zmierzono i z powrotem wypuszczono do zalewu. Powód sfotografował też całe zdarzenie, a zdjęcia przechowywał w swoim komputerze. Na miejscu połowu było wiele osób. Zrobione zdjęcia powód udostępnił do dyspozycji T. W. (1).

Pracownik Radia 90 M. T. przeprowadziła wywiad z T. W. (1) w siedzibie radia w R. na temat rekordowego połowu. M. T. zapytała T. W. (1), czy posiada zdjęcia, które może opublikować i poprosiła o ich przesłanie. W przygotowanym przez nią, po nagraniu, materiale zamieszczone zostały zdjęcie, które otrzymała pocztą elektroniczną od T. W. (1). Były to zdjęcia przekazane mu wcześniej przez powoda. T. W. (1) wiedział, że zdjęcia te będą publikowane. W treści wiadomości elektronicznej nie zastrzegł zgody innych osób, ponadto oświadczył, że zdjęcia zrobili jego koledzy.

Trzy zdjęcia zostały opublikowane przez pozwaną w reportażu zamieszczonym na jej stronie internetowej oraz oficjalnym profilu facebook-wym. Zdjęcia zamieszczone na stronie internetowej Radia 90, były też wykorzystane przez inne portale.

Tego rodzaju zdjęcia miały istotne znaczenia dla prowadzonej firmy przez powoda. Powód udostępnił zdjęcia portalowi sumowemu i wiadomościom wędkarskim. Powód publikował też zdjęcia na stronie sklepu (...) z podpisem w/w sklepu. T. W. (1) zamieścił też zdjęcia na swojej stronie profilowej portalu nasza klasa. Redakcja Radia, przed każdą publikacją materiału, uzyskuje zgodę osoby, która dysponuje tymi materiałami. Nikt z przedstawicieli radia, nie zwracał się do powoda zgodę do publikacji zdjęć.

Dowód: zeznania powoda G. S. – protokół nagrania z rozprawy z dnia 29 września 2015r., zeznania świadka T. S. – protokół nagrania z rozprawy z dnia 11 sierpnia 2015r., świadka M. T. – protokół nagrania z rozprawy z dnia 29 września 2015r., zeznania świadka A. M. – protokół nagrania rozprawy z dnia 29 września 2015r., dokumentacja zdjęciowa k. 8 - 17v.k. 67, 68 69, 70-71, 73-78.

Pismem z dnia 6 maja 2014r. powód wezwał pozwaną do zapłaty zadośćuczynienia w wysokości 2.500 zł w terminie do dnia 31 maja 2014r. Kwota ta nie została uiszczona do dnia wniesienia pozwu.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 6 maja 2015r. k. 7.

Przy ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd kierował się zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 kpc. Ustaleń Sąd dokonał w oparciu o zeznania stron, świadków oraz dokumentacji przedstawionej w toku sprawy. Zgromadzone w sprawie dokumenty, przede wszystkim zrzuty ekranu prezentujące zamieszczone zdjęcia na stronach internetowych, nie były kwestionowane przez żadną ze stron. W zasadzie bezspornym w toku postępowania był fakt ich publikacji. Spór między stronami skupił się na tym, czy pozwana miała zgodę na publikację zdjęć oraz czy mogła je opublikować. Sąd w tym zakresie oparł się na zeznaniach przedstawiciela strony pozwanej i świadka M. T.. Redakcja przed wykorzystaniem materiałów przekazanych przez inne osoby pyta czy może je upublicznić. Według ustaleń M. T. zapytała T. W. (2) czy posiada zdjęcia z wylowienia rekordowego suma, które można opublikować. Wskazał mu zatem cel ich udostępnienia i przekazania ich. T. W. (1), przekazał zdjęcia wiedząc, że zdjęcia te zostaną upublicznione przez stację. W tym zakresie nie sposób zgodzić się więc z twierdzeniem

powoda, który stanowczo twierdził, że T. W. (1) przekazał te zdjęcia sądząc, że przekazuje je M. T. do jej prywatnego użytku – „chciała zobaczyć rybę, więc jej wysłał”.

Sąd zważył, co następuje:

W ustalonym stanie faktycznym powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód G. S. zażądał zasądzenia od pozwanej Radia (...) sp. z o. o. w R. na jego rzecz kwoty 2.700 zł tytułem odszkodowania za naruszenie praw autorskich na podstawie art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Zgodnie z przepisem art. 79 ust. 3 w/w ustawy uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia wyrządzonej szkody: a) na zasadach ogólnych albo b) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu.

Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2015 r. SK 32/14 (Dz.U.2015.932) art. 79 pkt 3 lit. b częściowo został uznany za niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji RP. Wyrok Trybunału został opublikowany w Dzienniku Ustaw w dniu 1 lipca 2015r. Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis traci moc w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej - w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu.

Szczegółowa ocena zasięgu czasowego skutków prawnych orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego została przedstawiona w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2005r. sygn. akt III CZP 25/05 (LEX 150277). Zasadniczo w orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje stanowisko, iż po ogłoszeniu orzeczenia o niezgodności z Konstytucją przepis prawa objęty tym orzeczeniem nie może stanowić podstawy prawnej rozstrzygnięcia w toczącym się postępowaniu sądowym. W orzeczeniu tym podano również, że: „Analizując orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego w aspekcie oceny zasięgu czasowego skutków prawnych orzeczeń Trybunału, stwierdzono prawidłowość, która przejawia się w odmiennym podejściu do tej oceny, gdy niekonstytucyjność dotyczy przepisów prawa materialnego i procesowego. O ile w przypadku prawa materialnego przyjmuje się w praktyce sądowej, że akt normatywny (przepis, norma) prawa materialnego, co do którego Trybunał Konstytucyjny stwierdził jego niezgodność z Konstytucją, w związku z utratą domniemania jego konstytucyjności, nie może być zastosowany przez sąd jako podstawa rozstrzygnięcia także w odniesieniu do stanów faktycznych sprzed wejścia w życie orzeczenia Trybunału, o tyle w przypadku stwierdzenia niekonstytucyjności przepisów prawa procesowego można dostrzec skłonność do traktowania wyroku Trybunału jako wywołującego skutki wyłącznie prospektywne. (...).

Na uwadze należy mieć również treść art. 316 kpc zgodnie, z którym sąd dokonuje oceny prawnej oraz ustaleń na dzień zamknięcia rozprawy przed wydaniem wyroku.

Wobec powyższego art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, nie może stanowić podstawy rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, zaś ocena żądania powoda winna zostać dokonana zgodnie art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit a), który stanowi, że naprawienie szkody winno zostać dokonane na zasadach ogólnych uregulowanych w Kodeksie cywilnym (art. 361 kc i art. 415 kc).

Strona chcąc skutecznie dochodzić roszczenia odszkodowawczego powinna w toku procesu wykazać trzy przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, a mianowicie zdarzenie, z którym na określonych zasadach normy prawne wiążą obowiązek naprawienia szkody przez dłużnika, szkodę i związek przyczynowy, pozwalający ustalić, że zdarzenie jest przyczyną szkody. Wobec sytuacji, że zastosowanie mają przepisy ogólne kc, to na powodzie spoczywał ciężar dowodzenia – wykazania zaistnienia wszystkich trzech w/w przesłanek łącznie. Stwierdzić należało, że powód temu

nie sprostął. Przede wszystkim wskazać należy, że powód nie wykazał, aby to z winy pozwanej doszło do publikacji zdjęć na stronie internetowej oraz portalu facebook. Z poczynionych ustaleń faktycznych wynika, że to sam powód przekazał T. W. (1), na jego prośbę zdjęcia, a on bez zgody powoda przekazał zdjęcia pozwanej. Tłumaczenia powoda, że T. W. (1) był przekonany, że zdjęcia te są przekazywane w celach prywatnych nie przekonały Sądu. T. W. (1) został zapytany przez pracownika Radia, czy posiada zdjęcia, które można opublikować i zdjęcia wysłał. Jeżeli więc zdjęcia zostały upublicznione bez zgody właściciela, to doszło do tego nie z winy pozwanej lecz T. W. (1).

Powód nie wykazał też wysokości szkody. Co prawda wskazywano, że dochodzona pozwem kwota to 150 zł koszt jednego zdjęcia (x6x3) łącznie 2700 zł, następnie powód twierdził, że tego typu zdjęcia mają ogromne znaczenia dla prowadzonej przez niego działalności – sklepu wędkarskiego i dystrybucji sprzętu wędkarskiego. Powyższe okoliczności nie mogły stanowić podstawy dla Sądu do ustalenia szkody i jej wysokości. Szkodą jest uszczerbek w prawnie chronionych dobrach poszkodowanego. W piśmiennictwie i judykaturze dla określenia szkody używa się terminu „uszczerbek”, aby wskazać na stan niekorzystny dla poszkodowanego. Ustalenia istnienia i wielkości szkody dokonuje się za pomocą metody dyferencyjnej (różnicowej), która nakazuje przyjąć za szkodę różnicę między rzeczywistym stanem dóbr poszkodowanego z chwili dokonywania ustaleń a stanem hipotetycznym, jaki istniałby, gdyby do zdarzenia sprawczego nie doszło (por. szerzej M. K., Szkada na mieniu..., s. 188 i n.). Jej cechą charakterystyczną jest uwzględnienie wszelkich następstw określonego zdarzenia dla majątku poszkodowanego, a więc nie tylko bezpośrednich skutków dla poszczególnych dóbr (np. uszkodzeń samochodu, mieszkania), ale i dalszych konsekwencji dla wszelkich dóbr składających się na majątek poszkodowanego Powód nie wykazał, by z uwagi na ustalone w sprawie działanie, poniósł jakkolwiek szkodę. Wskazywał, na ogólne fakty, nie sprecyzował jednak jaki poniósł realny uszczerbek w swoim majątku – majątku firmy, wobec publikacji zdjęć.

Na uwadze należy również mieć fakt, że w toku postępowania pojawiły się wątpliwości, co do legitymacji czynnej powoda. Działalność gospodarcza prowadzona jest jednoosobowo przez żonę powoda, który nie przedstawił żadnego dokumentu potwierdzającego by był współwłaścicielem firmy lub w innej formie lub na podstawie innego tytułu prawnego wykonywał pracę na jej rzecz. Powód powoływał się na dokument, którego ostatecznie nie przedstawił. Z ustaleń wynika, że to na rzecz sklepu powód wykonał zdjęcia i na jego potrzeby, ewentualna szkoda powstałaby nie w majątku powoda, a w majątku osoby fizycznej – prowadzącej działalność gospodarczą w postaci sklepu wędkarskiego i dystrybucji sprzętu wędkarskiego. Przy czym jak już wspomniano wyżej powód nie wyjaśnił ostatecznie w jakim charakterze pomaga przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc, w myśl zasady odpowiedzialności za wynik procesu oraz na podstawie § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r. poz. 490 z późniejszymi zmianami).

R., dnia 15 grudnia 2015r. SSO Katarzyna Banko